

Nr. 235

**BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą**

KALENDARZYK

28	N. Augustyna
29	P. Sc. dt. s. Jana
30	W. Róż. L. m.
31	S. Rajmunda V.
1	C. Bl. Brons.
2	P. + Stefana
3	S. + Szymona

REDAKCJA

**w ŁODZI
Al. Kościuszki Nr 41
TELEFON 28,**

Cena prenumeraty:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 510.
Miesięcznie „ 170.
za roznoszenie
20 mk. miesięcznie.
Z przes. poczt.
Kwartalnie Mk. 600
Miesięcznie „ 200.
poza Łodzią egz. 8 50

w Ameryce
1/2 dolara miesięcznie

Konto Pocztowej Kasy
Oszczędności 60,594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Poniedziałek dnia 29 sierpnia 1921 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Gazeta Polska Jasna 10.”
Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ośiar administracja nie odpowiada.
Ogłoszenia do numerów następnego dnia są przyjmowane do godziny 5 wieczór.
po godzinie 5-ej do ceny zasadniczej dolicza się 50%.

Wulkan górnośląski znów wre!

Wzmoczona akcja strasstruplerów. — Walki z oddziałami francuskimi. — Posiłki, broń i amunicja z za kordonu (!) — Aresztowania Niemców. — Niemcy dążą do zniesienia stanu oblężenia. — Groźba nowego wybuchu.

BYTOM 23 (EE) Z Górnego Śląska nadchodzą znów alarmujące wieści:

Stostruplerzy dokonali śmiałego napadu na dwie wioski w powiecie strzeleckim. Tu zetknęli się jednak z oddziałami francuskimi. Trzy szło do formalnej potyczki, przyczem z jednej i drugiej strony jest kilku zabitych i rannych. Ostatecznie Niemcy zostali odparci, ale wskutek słabej interwencji ze strony innych przedstawicieli koalicji grozi niebezpieczeństwo wybuchu nowych, dziś jeszcze nieokreślonych rozruchów.

BYTOM 23 (EE) W Gliwicach władze koalicyjne przytrzymały transport 65 tysięcy naboju karabinowych, czterech skrzyń z karabinami maszynowymi i dwóch ze świetlnymi rakietami. Transport był przeznaczony dla niemieckich organizacji na Górnym Śląsku.

Do powiatu strzeleckiego przybyło — jak donoszą — 2,000 Bawarczyków, jako pomoc dla Ogeszowców.

BYTOM 28 (EE) W Katowicach aresztowano kapitana von Hochberga organizatora tzw. Besetigungskammando, mającej na celu usuwanie wybitniejszych Polaków.

W Rozwadze pod g. św. Anny aresztowano ppor. Mansa, dowódcę „Mordkomando”.

BYTOM 23 (EE) Niemcy usilnie dążą do zniesienia stanu oblężenia w całym okręgu przemysłowym w kłobornu, gdzie panuje największy terror niemiecki, stało się już temu znoszą. Bez enki niemieckie przewidują, że uda się niebawem przeprowadzić tę akcję (!) w całym okręgu. Niebezpieczeństwo wzrasta.

(1)

Zawieszenie pisma niemieckiego.

(1) Bytom 28 (PAT) Rozporządzeniem Komisji Międzynarodowej w Oboju wrocławskim „Slesischer Zeitung” odebrany został debet na terenie G. Śląska na czas do 25 września.

O pospiesznie wyznaczenie posilków.

(1) Berlin 28 (PAT) Ambasador angielski, francuski i włoski powiadomili rząd niemiecki

o decyzji swych rządów wysłania na G. Śląsk w czasie najbliższym po dwa bataliony wojsk od każdego z mocarstw, żądając przytem odpowiednich załadunków, niezbędnych dla dokonania transportu rzeczonych wojsk. Blizsze wskaźniki co do daty transportów oraz ich liczebności będą zakomunikowane w swoim czasie.

Revelacje von der Goltza.

(1) Bytom 28 (PAT) w Berlinie w tak zw. „Dniu żołnierza frontowego” Gen. Goltz wygłosił wielką mowę w której między in. powiedział: „Nie mając tanków, floty powietrznej i artylerji, nie możemy oczywiście prowadzić wielkiej wojny odwetowej, natomiast do wojny z Polską my żołnierze frontowi jesteśmy zawsze gotowi. 4

Dziś pierwsze posiedzenie Rady Ligi Narodów.

Genewa 28 (PAT) Dziś oczekiwane jest przybycie wszystkich członków. Rady Ligi Narodów. Pierwsze posiedzenie rady ligi odbędzie się w poniedziałek o godz. 10 ej. Dotąd nie wiadomo jeszcze, kto będzie reprezentował Niemcy, o ile będą one zewezwane do przedstawienia swych poglądów w sprawie G. Śląska. Panuje tu przekonanie, że Polska nie będzie nastawała na to, aby korzystała z praw, jakie jej przysługują w tym względzie na mocy układu o lidze narodów. Złoży ona raczej dowody swej ufnosci do Rady Ligi, ograniczając się wyłożeniu swego punktu widzenia, jako strona wiodąca spór. (5)

Dalszy przebieg strajku kolejowego.

STANOWISKO RZĄDU

(2) WARSZAWA 28 (PAT) Rada min. w myśl uchwał powziętych na specjalnym posiedzeniu w dniu 5 sierpnia b. r. co do poprawy bytu pracowników państwowych, uznając pogorszenie ich materialnego położenia, postanowiła na posiedzeniu dnia 28 b. m. co następuje:

1) Podwyższyć mnożnik drożyzniany od 1 września 1921 r. w pierwszej klasie drożyznianej na 1000. II klasie drożyznianej 900 w III klasie—800 IV klasie—700.

Po 2) wypłacić jaknajprędzej w pierwszych dniach września 1921 r. nadzwyczajny jednorazowy dodatek w wysokości przyznanej w miesiącu sierpniu r. b, z wyłączeniem I, II i III stopniu urzędników państwowych, przeprowadzić w ciągu miesiąca września 1921 r. z ważnością od 1 sierpnia 1921 r. zniesienie V klasy drożyznianej i rewizję z szeregowania miejscowości należących do III i IV klasy drożyznianej, ze szczególnym uwzględnieniem miejscowości, w których znajdują się stacje kolejowe.

Tel: wł. Warszawa 28 Prezes warszawskiej dyrekcji kolejowej rozesłał komunikat, w którym wzywa kolejarzy, ażeby natychmiast a najdalej do poniedziałku 29 wrócili do pracy, w przeciw-

nym razie wszyscy strajkujący będą uważani za zwolnionych ze służby na własną prośbę.

CO RZĄD DAJE?

Łódź przesunięta zostanie do klasy pierwszej. W klasie pierwszej znajdzie się Warszawa i Sosnowiec pozostałe miejscowości załączone będą wszystkie do klasy drugiej. Ponadto rząd zgadza się na wydanie zapomóg w miesiącu wrześniu o 50 procent wyższych, niż w sierpniu. Ponieważ w sierpniu rząd dał specjalną zapomogę drożyznianą w wysokości 3/4 części poborów miesięcznych, zatem rozchodzi się jeszcze około 45 proc. żądań kolejarzy. Dalej delegat przyrzeka w jaknajszybszym czasie dostarczyć zaległy kontyngent zboża w ilości 19 wagonów. W konkluzji delegat wyraża prośbę aby sprawę rozważyć i dać stosowną odpowiedź. Delegat ministerstwa oczekiwał na dworcu decyzji zarządu koła, w której wzięli udział pp. Zaręba, Gołębiowski, Gorela, Sierociński, Flont Bocianowski, Kamejsza i Wiśniewski, powzięto decyzje następującą.

STANOWISKO KOŁA KOLEJARZY.

Pertraktacje w sprawie zakończenia bezrobocia mogą się odbyć w wydziale wyko-

Na falach nafty.

(*) W jednym z pism zagranicznych o naftowej polityce Stanów Zjednoczonych w bardzo ciekawy sposób pisze angielski dziennikarz Charles Fielding, ponieważ zaś sprawy, będące w łączności z naftą bardzo żywo obchodzą i nas, przeto uważamy za odpowiednie zapoznać czytelników polskich z wynurzeniami publicysty angielskiego.

Charles Fielding zaznacza na początku swego artykułu, iż polityka światowa dojdzie do zajmującego punktu wówczas, kiedy mezo-wie stanenty zgromadzą się w Waszyngtonie na konferencji, mającej za cel rozbrojenie narodów. W kołach marynarskich w Waszyngtonie mówi się otwarcie o możliwości wojny, podczas gdy angielscy „jingości” sądzą w swych klubach, że Anglia znajduje się wciąż jeszcze w szczęśliwym okresie swej przewagi na morzu. Co się tyczy rozbrojenia, to wielkie masy ludowe obu kontynentów oświadczają się za niem, zachodzi jednak pytanie, czy sprorne kwestje wielkiego handlu pozalą przedstawicielem swym posunąć się do kompromisu, któryby szedł w konsekwencji aż do rozbrojenia.

Najważniejszy wpływ na sytuację dzisiejszą ma nafta, ekonomiczna siła przyszłości. „Standard Oil Company” ma z tego powodu obrzymie znaczenie w politycznym i przemysłowym życiu Ameryki. To towarzystwo uczyniło Woodrowa Wilsona, nic nie znaczącego profesora, naprzód gubernatorem stanu New Jersey, a później prezydentem Stanów Zjednoczonych. Kiedy Wilson usunął się z pod wpływów „St. O. C.”, towarzystwo to zastąpiło go Hardingiem.

Ambasadorem Stanów Zjednoczonych w Wielkiej Brytanii jest pułk. Harvey, polityczny agent „Stand. Oil Comp.”, człowiek, który naznaczył Hardinga jako kandydata na prezydenta Stanów Zjednoczonych. Pułk. Harvey oświadczył publicznie, iż Ameryka wystąpi przeciw Lidze Narodów i każdej komisji, przez nią mianowanej lub też wobec niej pośrednio albo bezpośrednio odpowiedzialnej.

Przyczyny tego są nader łatwe do zrozumienia:

Liga Narodów dała Anglii 75 proc. koncesji naftowych w Mezopotamii, prócz tego zaś 25 proc. pozostałych koncesji otrzymała Francja. „Standard Oil Comp.” stoi w opozycji do Ligi Narodów i jest rzeczą zupełnie zrozumiałą, że będzie w opozycji przeciw każdej organizacji, której działalność krzyżowałaby jej plany. Przemysłowa i polityczna organizacja S. O. C. jest jedną z najdoskonalszych. Rozgałęzienia jej sięgają od Kanady do Meksyku, od oceanu Atlantyckiego aż do Spokojnego. Mając zapewniony udział w Radzie sojuszników, Ameryka powróciła do swej polityki europejskiej. Przy jej pomocy udało się Anglii wstrzymać inwazję Francji, skierowaną przeciw Niemcom do zagłębia Ruhry i narzucić cło eksportowe Niemcom. Oba państwa — Anglia i St. Zjedn. starają się zachować Niemcy dla siebie, jako teren swego eksportu, przy maksymalnym obniżeniu konkurencji niemieckiej.

Stany Zjedn. opanowały nie tylko rynki cudzoziemskie, ale także rynek angielski i rynki kolonialne i wybudowały olbrzymią flotę handlową, stanowią olbrzymie handlowe zabezpieczenie dla Anglii. Ich program morski pozbawi Anglię supremacji morskiej. W kołach „jingości” już ten program jest wystarczającym powodem do wojny.

Ameryka sama ma nadzwyczajny problem Oceanu Spokojnego, skutkiem czego ogromnie zależy jej na dzisiejszym stanowisku Anglii do Japonii. Ze przy tym wciąż jeszcze mały do czynienia z dyplomacją tajną, to jasne.

W Australii i w Afryce połudn. niejednokrotnie kwestionowano angielską politykę wobec Japonii i pewną rzeczą jest, że na wypadek „żółtego niebezpieczeństwa”, dominacja jak jeden mąż staną po stronie Stanów Zjedn. Z różnych politycznych i dyplomatycznych kroków widać wyraźnie iż Ameryka na to liczy,

Anglia zaś chcąc wyczerpać ostatecznego rezultatu zadowoli się prawdopodobnie rolą neutralnego go widza.

W obu wypadkach jednak zabezpieczenie supremacji dla danego państwa oznacza też jego swobodę działania w polityce naftowej. O tem nie powinna zapominać Polska, mająca tak bogate pokłady naftowe. (5)
pisze „Gaz. Wiecz.”

KRONIKA.

— Policoja łódzka na kresy

(k) W sobotę poiążem o godzinie 7, który odszedł pod eskortą wojskową, wysłano od dział policji łódzkiej, zebranej z ochotników policjantów zarówno komedy powiatowej, jak i miejskiej, na służbę na kresy.

— Nowe pismo w Łodzi

Zarząd główny związku włóknistego w Łodzi przystępuje do wydawnictwa własnego organu zawodowego, pisma periodycznego, pod tytułem „Włókniarz”, pod redakcją pana Tytusa Filipowicza.

— Łódź się wali

Przy Alei 1 Maja zawałiła się podłoga w kuchni w oboczek kucharka Michałina Borsk, wjadła do otworzonego rumowiska na niższe kodygnacje i uległa ciężkim okaleczeniom ciała głowy i kończyny. Pomocy ofierze wypadku udzielił lekarz pogotowia.

— Fałszowanie mleka

k) Sąd pokoju 2 okręgu rozpatrywał około 40 spraw karnych, w przeciwko handlarzom mleka z Włocławka, Gądkówka, Koluszek i t. o. Udoświadczono im bowiem że mleko było zafałszowywane wodą, częstokroć brudną, od 12 do 20 procent. Sądza skazał ich na grzywny od tysiąca do 4 tysięcy marek.

— Zamach samobójczy

(k) Przy ul. Widok 7 usiłowała pozbawić się życia przez wytrucie esencji octowej 16 letnia dziewczyna, Aleta Zys, robotnica. Po zastosowaniu antidotum desperatkę przewieziono karetką pogotowiatową do szpitala przy ul. Drewnowskiej. (1)

— Dochód z podatku w Polsce.

(ph) W kwietniu r. b. przyniosły w b. Królestwie polskim i Małopolsce podatki bezosobne średnie 255,2 miliony podatku pośrednie 933,31 miliony 95,2 do 227,6 opłaty (należy Kości 273,4 a odsetki za zwłokę egzekucję grzywny 23,4 miliony marek polskich.

Z kraju.

Lektura w wojsku.

„Kurier Zgłębia” donosi z dn. 24 b. m., że na poczcie w Sosnowcu leżą całe masy „Zółnierza Polskiego” adresowane do II od. sztabu. Nikt tych pism nie odbiera i nie czyta — a przecież na wydanie idą grosze i to niemało.

Ze świata.

Hotel w zamku cesarskim

(3) Były astryacki cesarski zamek w Luksemburgu ma być zamieniony na hotel. Centralne ziemskie konsoreum nabyło go.

Zagadka do nagrody.

„Echo de Paris” wyznaczyło dla swoich czytelników premję w wysokości 13.000 franków za rozwiązanie pytania, w którym dniu ustąpił rząd Brianda i jaki gabinet po nim nastąpi.

Dziennik ten zapewnia, że nie występuje z żadnym manewrem przeciwko Briandowi, lecz, że należy liczyć się ze zwyczajnym biegiem rzeczy, iż żaden rząd nie może wiecznie być u władzy. (6)

Sila fal morskich.

„Matin” paryski zawiadamia, że po dwóch letnich pracach przygotowawczych w tym kierunku specjalna komisja ministerstwa robót publicznych w Paryżu doszła do wniosku, że należy przystąpić do prób spożytkowania motorycznej siły przypliwów i odpliwów. Próby te odbywać się będą w Bretanii w zatoce Aber Brach. Ma być wystawiona tama z żelazobetonu długości 150 metrów, która pomieści dwa do trzech milionów stoć kubicznych wody. Tak powstrzymane dopływy wprawiać będzie w ruch kolejno cztery turbiny parami ustawione. Cały system będzie mógł być do prowadzony do siły 4800 PH. (5)

Sila fizyczna człowieka.

—o—

W pismach europejskich znajdujemy ciekawe obliczenia siły fizycznej człowieka, dokonane przez ludzi naukowych. Obliczenia te zrobione są na podstawie systemu metrycznego, powszechnie używanego w Europie z wyjątkiem Anglii.

Czytelnik łatwo może cyfrę te sprowadzić do miarownika miar i wag używanych w Stanach Zjednoczonych, widząc, że kilogram (kg) równa się 2.2 funta amerykańskiego, a metr (m) 39.4 cala. Kilometr równa się 1.000 metrów. Kilogram oznacza jednostkę siły potrzebną do podniesienia jednego kilograma na wysokość metra.

Jest rzeczą bezwzględnie interesującą zbadać, jak wielkiego wysiłku dokonywuje człowiek. Według najnowszych obliczeń wszyscy ludzie na świecie wykonywują dziennie pracę, która jest w stanie podnieść 42 i pół biliona kg. na wysokość metra, jest to mniej więcej siła wszystkich zwierząt — podługowych, albo osma część siły wszystkich maszyn świata. A jednak człowiek jest słabą istotą wobec mrówki, która potrafi poruszyć ciężarem 23 razy tak wielkim jak ona sama, albo chrabąszczką, którego siła odpowiada 42 całości ciężaru ciała!

Praca serca ludzkiego wynosi 0.234 kilogrametrów, czyli dziesiątą część pracy ciężko pracującego robotnika. Podczas gdy tego wysiłku nie można powiększyć, to praca płuc da się wzmocnić.

Tak więc człowiek o wadze 70 kg. pracujący ciężko przemienia w minutę 350 molarów sześciennych tlenu na ciepło i siłę. Oznacza to 167 część siły konia. Natomiast to najwyższe napięcie pracy na krótką metę zanotowano 1.35 H. P.

Przy sporcie ruchowym ustalono następujące cyfry:

W biegu najwyższy rekord osiągnięto w r. 1886, mianowicie szybkość 34.27 km. na godzinę, w pierwszym 91.4 metrach, a 22.85 km. w ciągu mili angielskiej. Oby tych rekordów jeszcze nie prześcignięto. —

Przy wielkiej przestrzeni np. 160 km. szybkość spada na 72 km. na godzinę

Przy choźeniu zrobiono w pierwszej godzinie 14.48 km. a na dłuższej przestrzeni 8.33 km. Te najwyższe cyfry wysiłku ludzkiego nie dają się tak łatwo przeciągnąć. Ciekawe jest jednak, jak dalece człowiek przez ćwiczenie może rozwinąć swą siłę fizyczną.

Według spostrzeżeń berlińskiej akademii ćwiczeń cielesnych, średnio silny człowiek może podnieść do góry najwyżej 3.4 ciężaru swego ciała. Po kilku miesięcznym ćwiczeniu człowiek wazący 70 kg. może podnieść 140 a nawet 172 kg. Nie wyćwiczonego biegacza, który na pierwsze 100 metrów sporządzuje 14 sekund, może ten czas wskutek trenngu zmniejszyć na 10. Podobnie też i w choźeniu nie wyćwiczeni mogą 30 km. przejsć w czterech godzinach i to z największym trudem podczas gdy wytresowani nie potrzebują na tę przestrzeń o wiele więcej niż 3 godziny. Przy wojnym skoku osiągnięto wysokości od 1.35 do 2.04 metrów.

Projekt ordynacji wyborczej.

Minister spraw wewnętrznych p. Raczkiewicz złożył Sejmowi projekt ordynacji wyborczej. Projekt ten nie zawiera jeszcze podziału na okręgi wyborcze, co będzie dokonane później.

Z ważniejszych punktów ordynacji przytacza „Naród“:

art. 2.

„Wyborcy winni być mieszkańcami tego obwodu głosowania, w którym głosują, przynajmniej od przedednia ogłoszenia wyborów.

art. 5.

Wojskowi w służbie czynnej nie mają prawa głosowania.

art. 13.

Wyborcy z całego obszaru Rzeczypospolitej wybierają 360 posłów.

art. 16.

Liczba posłów, jaka ma być wybrana w poszczególnych okręgach, będzie określona przed każdym wyborem w następujący sposób: ogólna liczba ludności cywilnej całego państwa należy podzielić przez 360. Przez otrzymany w ten sposób iloraz należy podzielić liczbę ludności cywilnej każdego okręgu wyborczego. Iloraz wskaże liczbę posłów, jaka ma być wybrana w okręgu.

O ileby w ten sposób nie wszystkie mandaty zostały podzielone, to pozostałe jeszcze mandaty rozdziela się po jednym pomiędzy te okręgi wyborcze, których ilorazy mają największe ułamki. W razie gdyby ilorazów z jednakowymi ułamekami było więcej niż mandatów do dyspozycji rozstrzyga się na korzyść tego okręgu wyborczego, w którym jest więcej ludności.

art. 17.

1) Każdy okręg wyborczy dzieli się na obwody głosowania.

2) jeden obwód głosowania nie powinien obejmować więcej niż 5 tys. mieszkańców.

art. 19.

Dzień głosowania przypaść winien na nie dziele lub święto. Głosowanie wyznaczone będzie najwcześniej na 60 dni przed dniem ogłoszenia wyborów w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej polskiej.

art. 42.

Kandydatury poselskie winny być zgłaszane pisemnie na ręce przewodniczącego komisji wyborczej nie później niż w 30 dni od daty ogłoszenia wyborów.

art. 51.

Na opublikowaniu list nie mogą one być cofnięte, ani też nie mogą być w nich czynione żadne zmiany.

art. 52.

Głosowanie rozpoczyna się o godz. 8 rano i trwa bez przerwy do godz. dziesiątej wieczorem.

art. 86.

Mandat posła wygasa z chwilą: 1) śmierci posła, 2) zrzeczenia się mandatu poselskiego, 3) utraty praw wyborczych przez posła, 4) objęcia przez posła płatnej służby państwowej z wyjątkiem stanowiska ministra, podsekretarza stanu lub profesora wyższych uczelni, 5) przyjęcia przez posła stanowiska odpowiedzialnego redaktora. (6)

nawczym zjazdu związku kolejarzy w Warszawie, wobec czego węzeł Łódzki w tej sprawie wysłał delegację, w osobach pp. Kamejszy i Zandrowicza specjalnym pociągiem o godzinie 4 nad ranem.

STRAJK KOLEJARZY ZACIĄGA SIĘ.

(k) Sytuacja strejkowa zmieniła się w ten sposób, iż nawiązano bezpośrednie pertraktacje ministerstwa z zarządem koła kolejarzy, którzy wystali do Warszawy delegację. Przebieg konferencji był następujący:

W sobotę o godzinie 7 wiecz. do lokali Koła kolejarzy zgłosili się inspektorzy wydziałów — drogowego — Dąbrowski inż., mechanicznego Zajączkowski, handlowego Konarzewski, rachy Koberzycki którzy zażądali od zarządu koła kolejarzy przedstawienia im postulatów Komisji strejkowej i warunków, na jakich kolejarze powrócą do pracy.

Ze strony zarządu zapytano przybyłych o pełnomocnictwa, oraz o charakter przybycia. Inspektorzy wyjaśnili, iż przybycie ich oznacza o ficjalne nawiązanie pertraktacji, na skutek polecenia prezesa dyrekcji, p. Jakubowskiego. Rozpoczęto wobec tego konferencję, na którą przybył następnie specjalnie przybyły pociągiem warszawskim delegat ministerstwa kolei, inż. Kasperowicz.

RUCH POCIĄGÓW OSÓBOWYCH NA DWORCU WIEDENSKIM.

W sobotę 27 sierpnia o godzinie 11 w nocy na dworzec wiedeński w Łodzi przybył pociąg z Warszawy, z warszawską obsługą. O godzinie 4 nad ranem wyjechał do Warszawy specjalny pociąg z delegatem ministerstwa. Następnie o godz. 6 rano w niedzielę wyjechał z Łodzi do Warszawy pociąg warszawski, z warszawską obsługą z godzinnym opóźnieniem.

PRZED NOWĄ REWOLUCJĄ W NIEMCZECH?

Znany przywódca centrum niemieckiego, były minister finansów rzeszy niemieckiej, Erzberger, został onegdaj zamordowany w jednej z małych miejscowości pod Stuttgartem. W ciele zabitego znaleziono 13 kuli rewolwerowych. Zbrodnia ma charakter polityczny.

BERLIN. 28 (EE.). Wskutek zamordowania posła Erzbergera, sobotnia prasa niemiecka wszczęła niesłychany alarm. Prawicowa prasa niemiecka przeczy, jakoby mord miał podłoże polityczne. Natomiast lewica, cała winę zrzuciła na koła reakcyjne i zapowiada wybuch **nowej rewolucji w Niemczech**. Zaznacza, że wielkim błędem rewolucji listopadowej było pozostawienie przy życiu wszystkich nacjonalistów z wielkiej wojny.

Wiadomości polityczne.

Mała Ententa niebawem potęgą w Europie

Take Jonescu odbył wwiad z przedstawicielami prasy, w którym oświadczył. Mała Ententa która w rzeczywistości jest Wielką Ententą, stanowią czynnikiem bardzo ważnym i pożytecznym dla utrwalenia pokoju.

Take Jonescu spodziewa się, iż niebawem Mała Ententa zostanie rozszerzona przez przyłączenie do niej Polski i że byt jej będzie uwalniany przez normalne traktaty i sojusze, za warunek między 4ma państwami, należącymi do niej.

Czerwona armja ucieka do Rumunii.

BUKARESZT Oddział wojsk sowieckich przeszedł na terytorjum rumuńskie.

Czicherin zwrócił się do rządu rumuńskiego z żądaniem wydania dezertersów, groźbę w

URUCHOMIENIE KAS BILETOWYCH.

Pod przymusem rozkazu wojskowego siły zbrojnej sprowadzono na dworzec fabryczny kasjerów i z czterech kas dwie były czynne już od samego rana, wydając bilety na odchodzące pociągi.

WYDAWANIE BGAŻÓW.

Dzięki sprowadzeniu przymusem kilku urzędników, uruchomiono ekspedycję w niedzielę przy pomocy wojska.

POJAZD DO PIOTRKOWA.

Parowóz manewrowy, nadesłany z Piotrkowa, uruchomił pociąg pasażerski, o godzinie wpółdosiódmej do Koluszek. Pociąg piotrkowski przybył do Łodzi z Koluszek w niedzielę.

WIEC W KOLUSZKACH.

(k) W niedzielę stacja Koluszkowska przyłączyła się do strajku. O godzinie 7 wieczorem w Koluszkach odbył się wiec kolejarzy, na którym uchwalono rezolucję przyłączenia się do strajku i poparcia takowego czynem. Kolejarze już od rana do pracy nie stanęli.

KOLUSZKI OBSTAWIONO WOJSKIEM.

(k) Pomimo strajku w Koluszkach ruch pociągów pomiędzy Koluszkami, a Łodzią odbywa się dlatego tak względnie normalnie, iż Komendant dworca Łódź fabr. por. Wajski utworzył w Koluszkach ekspozyturę komendy dworcowej, obsadzając Koluszkę własnymi ludźmi pod dowództwem plutonowego Szykiera. Wieczorem wobec zaostrzenia sytuacji strejkowej, w celu tym sprawniejszego uruchomienia i przeprowadzenia pociągów przez tę ważną węzłową stację. Ruch pociągów osobowych odbywa się normalnie — lub prawie normalnie przy pomocy wojska. (5)

Stronnictwa polityczne są ostatnim wypadkiem nadzwyczaj podrażnione. Ogólna sytuacja wewnętrzna naprężona.

WASZYNGTON, 28 (PAT) Z tutejszych dobrze poinformowanych kół, komunikują, że St. Zjednoczone nie podniosą kwestji wycofania wojsk amerykańskich z Nadrenji, bez uprzedniego naradzenia się w tej sprawie ze sprzymierzeńcami, a to w tym celu, aby zawczasu dać możliwość im, zastosowania w Nadrenji, odpowiednich zarządzeń, do jakich byliby zmuszeni w razie ewentualnego wycofania wojsk amerykańskich.

BERLIN, 28 (EE). Pogrzeb posła Erzbergera odbędzie się w Berlinie we środę.

razie odmowy wysłaniem wojsk do Rumunii. Rząd rumuński odmówił wydania dezertersów, opierając się na prawie międzynarodowym.

Włochy a pomoc Rosji.

„Giornale d'Italia” opiera się udzieleniu jakiegokolwiek pomocy Rosji i żąda tam raczej wysłania ekspedycji karnej, któraby uwolniła Rosję od bandytów.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

(kt) Jak donoszą z Wiesbadenu Louchem Rathenau osiągnęli porozumienie w sprawie układu dotyczącego odszkodowań.

(kt) Jak donoszą urzędowo ze Smyrny Grecy przekroczyły rzekę Ghouk odrzucając ataki tureckie poczem po zaciętych walkach zajęli pozycje na południe do Catpadji.

(kt) Rząd węgierski zarządził rozpoczęcie ewakuacji Węgier zachodnich i przekazanie krajów wladzom austrijackim. (4)

Popierajcie przemysł polski.

Migawki.

W odpowiedzi na prośbę o podwyżkę.

Do dyrektora pewnego przedsiębiorstwa przychodzi urzędnik zajęty tamże i prosi o podwyżkę pensji.

— Czy tak wiele pan pracuje? — zapytał dyrektor.

— Ależ jak wół panie dyrektorze! Bardzo!

— Powoli. Rok miniony miał 366 dni, nieprawdaż?

— Tak jest.

— O cóż dobrze. Spisz pan 8 godzin, nieprawdaż?

— Tak jest.

— A więc wynosi to trzecią część roku czyli 122 dni. Zostaje 244 dni.

— Zgadza się.

— Ośm godzin w dniu ma pan wolne co wynosi znowu 122 dni. Zostaje 122 dni.

— Nieinaczej.

— W niedzielę nie pracujesz pan wcale. Wynosi to w roku 52 dni. Zostaje 70 dni.

— Hm, tak...

— W sobotę pracujesz pan tylko pół dnia. Razem zliczywszy, uczyni to 26 dni. Zostaje 44

— Tak, zapewne.

— Miałeś pan 14 dni urlopu? Czy tak?

— Tak jest, miałem urlop.

— Zostaje więc 30 dni. Ale w roku tym było 9 dni świąt. Zostaje 21 dni!

— Hm... Ależ...

— Pięć dni byłeś pan chory i nie przyszedłeś pan do biura. Zostaje 16 dni.

— Tak, Ale...

— Każdego dnia ma pan południową godziną pauzę. Razem w roku 15 dni. Zostaje jeden dzień a to był 1 maja, w którym zwoleń się pan od pracy. Ma pan szczęście, że rok miniony był przestępnym, bo brakowałoby panu jeszcze jeden dzień.

Stukilogramowe towarzystwo.

Przed wojną istniało w Paryżu stowarzyszenie osób, z których każda musiała conajmniej ważyć 100 kilogramów, jako „Société des cent kilogrammes”. Jak wiele innych i ono zostało rozwiązane w czasie wojny. Obecnie jeden z dawnych stowarzyszonych tegoż zakrzętał się, aby napowrót powołać je do życia i w tym celu rozesłał na los przypadku pod dawne mi adresami zaproszenia byłym członkom. Jakoż spory ich zastęp znalazł się na ten odzew. Jeden oibrzym ważący 153 kilogramów 73 deka Szwajcar, noszący przydomek „małego Szwajcara” zgłosił propozycję obrania prezesa. Przyjęto statuty dawnego stowarzyszenia, jego charakter towarzysko-humanitarny. Jedyne ustępstwem, uczynionem dla ducha czasu, jest koncesja przyjmowania na członków również i pań oczywiście o nie mają conajmniej 100 kilogramów wagi. „Lekkim” kobietom wstęp do tego towarzystwa jest wzbroniony. (5)

Teatr „Scala”

letni i zimowy
Cegielniana 18
Dyr. S. Kuperman
Kasa czynna od 5-ej.

Dziś i dni następnych. — Program Nr. 8. — Udział biorą:
Józefa Borowska, E. Reden, i inni.
FUTERMANI kto widział go — ten wie,
Cud XX wieku kto nie wie — niech przyjdzie zobaczyć.
Repertuar zupełnie nowy 276-4B

10 używanych platform (rolwag) bez resorów, sztywnych tanio do sprzedania. Obejrzec codziennie. Tow. Akc. J. John, ul. Piotrkowska 217. 2809 K 2

Atrament

w różnych gatunkach własnego wyrobu poleca

Marjan Wacław Gliński

Łódź, ul. Sienkiewicza 34. 2749-K-5

Pomocnik Apretera

poszukuje posady na towary wełniane, półwełniane i bawełniane, zna bi chowanie towarów wełnianych i bawełnianych, także farbiarstwo. Łaskawe oferty proszę składać w teże redakcji pod literą „AA.100” (1817P)

Kupują?

meble, dywany, maszyny do szycia, futra, ubrania i różne sprzęty domowe. Dzielna 19 A. Wajcman w sklepie. 2561D22

KUPUJĘ

brylanty złoto, srebro, perły, diamenty, stare zęby, garderobę płacę ceny najwyższe. Konstanyńska 7, prawa oficyna, I piętro, Z. Milich 2422

Dr. O. ALTENBERGER

CEGIELNIANA 81
choroby nosa, gardła i uszu; od 10 1/2 — 11 1/2 i od 4 1/2 — 7 wiecz. 2610-B-0

Dom do sprzedania III piętro wy z ogródkiem, światło woda kąpiel. Cena 5 milionów Piotrkowska 284 m 51 oficyna 1002-6

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A.A.A. kupuję futra, zakłady karakulowe, rękowe garderobę, bieliznę, dywany, meble, maszyny do szycia, płacę najlepiej. Wólczańska 45, Chrzanowicz. 3572-00

AIAIAI Kupuję meble, futra, dywany, garderobę, bieliznę, maszyny do szycia płacę najlepiej Łaznik Benedykta 28 m 15 parter. k=338=14

AA! Łózka materace szatę, o tomanę, sióli krzesło lustro łazankę etażerkę sprzedam tanio Piotrkowska 261 m 4 II piętro front. 913-7

A! Meble: sypialne, stołowe, szaty, łóżko, stoly, krzesła, otomany, sprzedaje po cenach przystępnych. Przezdzielcki Piotrkowska 108 961-9

Meblesprzedam, Sienkiewicza Nr 59, oficyna, II wejście II piętro, mieszka. 26. 950-4

Magiel do sprzedania zaraz Piotrkowska 294 Wiadomość u dozorczy domu 971-2

Z powodu wyjazdu, sklep spożywczy do sprzedania na przeciw fabryki Poznańskiego Ogrodowa 20 938-2

Sprzedam sklep spożywczy byle zaraz. Wolna 12 przy Aleksandrowskiej, Zubardz 27 28 30 960-2

Dom III piętrowy, światło woda, ogródki, ogródek altana sala duża 4 miliony, Piotrkowska 284 m 51 oficyna, n. p. 6 pi. s 796-2

Kupuję meble, garderobę, dywany maszyny do szycia, futra płacę najlepiej Benedykta 19 Wainrajca 867-8

Pianino do sprzedania gra ręczna i elektryczna Piotrkowska 284 sklep 955-2

Ulica Magistracka 14 sklep spożywczy do sprzedania, Plewuszeństwo ma kupujący z mieszkaniem 1025-3

Domy do sprzedania Aleja 1 Maja 16 Woźniak 1050-2

Sklep spożywczy do sprzedania róg Piwnej i Piotrkowskiej wprost Rzgowskiej Ch. ony I. Eitort 959-9

Oficyna murowana z ogrodem blisko tramwaju, sprzedam 3 1/2 miliona. Dom III piętrowy w dobrym stanie na przedmieściu sprzedam 4 1/2 miliona Radomska 3 m 1 1012-2

Sprzedam meble salonowe, kuchenne i lampy elektryczne Piotrkowska 255 front i piętro 987-3

Fabryczka do sprzedania parter. Cena 3 miliony Piotrkowska 284 m 51 1001-6

Jest do sprzedania gramofon duży prawie nowy 33 płyt dwustronnych, obejrzeć od 3 Orla 10 m 5 990-3

Do sprzedania III piętro do domu w dobrym stanie od 4 do 5 milionów. Wiadomość Kaczmarek Aleksandrowska 74 1016-2

Dom z ogrodem owocowym z dwoma placami za 1.500 000 mk. Wiadomość Aleksandrowska 74 Kaczmarek 1017-2

Sprzedam warsztaty stolarskie rolwazę, wózek ręczny i trumny Piotrkowska 255 956-3

Sklep do sprzedania Cmentarna 18 1005-3

Sprzedam sklep spożywczy z powodu samotności, pokój i kuchnia światło elektryczne Radwańska 55 1004-2

Do sprzedania wila murowana ogród owocowy za miastem przy tramwaju. Cena 5 milionów Piotrkowska 284 m 51 oficyna 1003-7

Różne:

AIA.A. Uwaga ceny 100 w górę Spieszcie z zakupami Nadeszły koworkoty szewioty ubrania batysty etaminy biały towar jak również różne towary lokciowe ceny przystępne Kilńskiego 40/10 n sr 607-5

AA. Nauczycielki freblantki bony otrzymują korzystne posady pierwszorzędne biuro pedagogiczne rekomendacyjne Luwiskiej Piotrkowska 109 942-2

AA! Wykwalifikowanych o grodników i zadców pisarzy poleca Biuro rekomendacyjne Luwiskiej Piotrkowska 109 953-2

Akuszerka K. Piotrkowska Piotrkowska 132 m 14 dla pań przyjeżdżających pokój 869-11

Poszukuję jakiegokolwiek zająca wiadom językiem polskim rosyjskim niemieckim angielskim również szję wogóle wszystko a również znam się na gospodarstwie domowym Oferty proszę składać w Rozwoju pod zajęcie 95-2

Potrzebny steinaciu kołodzie Pańska 47 961-2

Pryjmę na mieszkanie kilku uczni ul. Juliusza 28 m 52 996-3

Rymarski czeladnik potrzebny od zaraz Kilńskiego 195 1019-3

Po of do wynajęcia oferty w Rozwoju sub „Pokój” 1006-5

Gospodyni dobrze gotująca potrzebna Piotrkowska 4 cakiernia w-2

Od września zapisy do nowych grup francuskiego Konwersacja Kilńskiego 77. 927-6

Osoba w średnim wieku poszukuje zajęcia jako gospodyni do samotnego starszego człowieka Oferty sub Gospodyni do Rozwoju 937-2

Zamienię jeden pokój z kuchnią na 2 z kuchnią, Juliusza 22 m 18 859-3

Wypraktykowany ślusarz posiada świadectwa poszukuje posady w zakresie ślusarstwa wchodzące Łaskawe oferty proszę składać do administracji Rozwoju pod „Poszukuję” 721-2

Ucznia lub uczennice przyjmę na stanację z inteligentnej obywatelskiej rodziny pożądana za produkty Juliusza 20 m 6 978-2

Dnia 29 sierpnia odbędzie się sprzedaż domu parafialnego drewnianego przez licytację w Mięszkach pod Łodzią o godz. 12-ej. w-3

Dziewczynę przyjmę od lat 16 do 18 tylko wzorową i sumienną do wszystkiego wiadomości w sklepie spożywcym Działosińskiej Pańska 41 w-5

potrzebna dobra kucharka do restauracji Zgłaszac się Dzielna 1 Gospodarskie objady w-2

Zagubione dokumenty

Zagubiona tymczasowa legitymacja, wydana przez wójta gm Wygietzów na imię Antoniny Franc 958-2

Poika Józefa, zagubiona paszport tymczasowy wyd. w Łodzi 953-2

Kozela Koch zagubił patent na handel nabiałem i drobem wyd. w Łodzi 972-2

sztekm ten Józef zagubił portfel zawierający paszport rosyjski i niemiecki wydany w Łodzi patent kontrolkę i zezwolenie na prowadzenie kuzni oraz inne kwity Proszę o zwrot dokumentów Nawrot 39 970-2

Wasilewski Roman Wólczańska 144 zagubił paszport rosyjski wyd. w Lutomiersku 973-2

Zwierzchowski Jan zagubił paszport niem. wyd. w gm Rogoźno p. Łeczycki oraz kartę bezterminowego urlopu wyd. w Zgierz 942-2